

JACQUES TIELEMAN

* 9 januari 1922

† 11 juli 2014

Jacques (Lucianus) Tielemans

Wim Swüste

Hij is geboren op 9 januari 1922 in Hontenisse (Hulst). Op 15 augustus 1944 legde hij zijn Geloften af bij de Broeders FIC. Hij overleed op 11 juli 2014 in De Beyart te Maastricht.

“De vruchten van de weg die je door het leven gaat zijn: trouw, eenvoud en liefde. Het voornaamste dat je als mens als erfenis achterlaat, is niet de weg die je liep, maar de afdruk van je voetstappen die je zette.”

Ik heb dit niet zelf bedacht, maar kwam het onlangs tegen in een artikel in het tijdschrift Speling. De zinnen zijn helemaal van toepassing op het leven van onze goede Lucianus Tieleman, die we ruim 92 jaar als edel mens in ons midden mochten hebben. Trouw aan zijn familie, zijn medebroeders en zijn grote schare van vrienden en vriendinnen. Innemend en vol persoonlijke aandacht voor ieder die zijn pad kruiste. Proberend een mens van eenvoud te zijn in het spoor van de H. Bernadette Soubiroux, waarvoor hij een speciale verering had. We zijn bedroefd omdat we vanmiddag afscheid moeten nemen van een zeer wakkere man, die thans voorgoed is ingeslapen.

Lucianus was een rekenmeester, in de volle zin van het woord. Hij hielp onze congregatie door financiële problemen heen, was een wijs raadsman, en velen rekenden op hém als er gefuseerd, gepensioneerd of geregeld moest worden. Typerend voor hem was dat hij keurige lijsten naliet van wat hij vanaf 1945 had gedaan,

Lucianus, Jacques, was born in 1922 in Zeeland and made his profession in 1944. He was a born accountant, had studied accountancy before he joined FIC, and eventually managed all financial matters both for the Congregation and for many organisations and people outside it. He was very precise in everything he did. He was also completely loyal and deeply committed to the Congregation and its members. He loved talking about odd situations he had encountered, but he also cared deeply about people and was glad to help when needed. And he had complete faith that others would help him in turn when his eyesight failed. Now he has completed his journey and is with God.

met een overzicht van de 51 stichtingen en organisaties die hij had bijgestaan en een lijst van 11 taken die hij voor de congregatie had verricht. “Dat is niet om op te scheppen, maar dan worden er bij mijn uitvaart geen fouten gemaakt.”

Hij is geboren in Zeeland, maar verhuisde al snel naar Amsterdam. Zijn vader was werkzaam bij het spoor en hield toezicht op het onderhoud, een Prorail-functie. Van zijn moeder leerde hij dat je op moet komen voor het recht van anderen. Voor een interview vertelde hij me het verhaal dat ze een controleur van de belastingen die bij hen in Amsterdam onverwacht op bezoek kwam, met ferme termen terecht wees: “Als u denkt dat mijn man niet eerlijk is geweest, heeft u het totaal mis. U kunt gaan.” Lucianus zei dat hij dit gesprek steeds met zich meedroeg: “Ik verzet me tegen onrecht en waar mensen recht op hebben - zeker op financieel gebied - vecht ik voor hen.”

Dat heeft hij met succes gedaan en velen - waaronder zeker ook onze congregatie - zijn hem daar dankbaar voor.

Hij was een man van trouw. Dat bleek ook uit de wijze waarop hij dienstvaardig was in zijn werkzaamheden als lid en eindverantwoordelijke van ons eigen Onderwijsbureau in Maastricht, later

gevestigd in Schiedam. Lucianus was ingetreden als accountant. Met succes had hij daartoe het Staatsexamen afgelegd. En hij trad in 1942 in bij een onderwijscongregatie. Schoolmeesters hadden er leidinggevende functies. En Lucianus wist al heel snel dat die wél eigenwijs konden zijn, maar niet veel verstand van financiën hadden. Hij was eerlijk genoeg om dat met regelmaat te laten merken, maar bracht óók de trouw op om zich niet wrokkig vast te bijten in eigen gelijk. Als hij met iemand in een gesprek goed ‘op stoom’ was, kon hij daar sterke staaltjes van vertellen. Met een zalige glimlach om zijn mond. “En ik hád uiteindelijk wel gelijk!” Toen onze congregatie in provincies werd ingericht in 1967 kreeg hij van de eerste provinciaal overste van Nederland, br. Remund Pennings, voor het allereerst te horen “dat jij, Lucianus, een vakman bent op jouw specifiek terrein en dat ik je volledig vertrouw en graag alle ruimte geef.” “Dat zijn de mooiste zinnen die ik in mijn leven heb gehoord. Ze getuigden na 23 jaar werken als niet-onderwijzer, eindelijk van respect.”

Hij was een breedsprakig mens. Geen kwaad woord erover, want zijn mond vloede over van wijsheid. Hij was scherp in zijn denken en formuleren. Dat was hij ook als het zaken over geloof en Kerk aanging. In overlegsituaties in eigen community of op nationale en internationale kapittels, toonde hij zijn sterke geestelijke fundament. Hij kon aangeven wat hem als religieus bewoog, waarom hij ons – nu op een paar weken na zeventig jaar lang – motiveerde om Broeder FIC te blijven en welke weg we als broeders moesten volgen. Ook internationaal zette hij zich in voor gerechtigheid door zijn bestuurlijke inzet bij de oecumenische stichting IFOR. En als het hem moeilijk viel om in het spoor te blijven, vond hij troost in het leven van de eenvoudige heilige Bernadette, die ondanks tegenslag haar gelovige weg bleef gaan.

Lucianus was een man met een charmante, haast sjeike, verschijning. In contacten met wie dan ook, toonde hij zich een innemend mens. Geen wonder dat hij een schare van vrienden, vriendinnen en kennissen had. Hij gaf daarmee blijk dat hij een

1962. *Lucianus, Cleophas en Gonzaga maken een rondvlucht boven Maastricht.*

rekenmeester met een gouden hart was. Een man van genegenheid en welgemeende aandacht.

Verguld was hij onlangs toen een echtpaar dat hem goed kende, hun kindje naar hem noemde: Lucie. Hij woonde de dooplechtigheid, een lange treinreis ver, als een apetrots man bij.

Met degenen met wie hij zakelijke contacten had was dat ook het geval: rijksoverheden, inspecteurs, bestuursleden van ordes en congregaties, leden van sponsororganisaties en besturen van stichtingen zoals van Wereldvenster in Den Haag en de Vincentius Vereniging. Voor zijn wijze hulpverlening verkreeg hij in 1975 de pauselijke onderscheiding "Pro Ecclesia et Pontifice".

Dat hij een man bleek van een ijzersterke wil om te overleven, bleek toen hij in 2012 getroffen werd door een sterk afnemend gezichtsvermogen. Ook zijn gehoor liet het merkbaar afweten. Gewapend met een blindenstok en met een enorme dosis vertrouwen in de medemens ging hij nog zelfstandig op reis. "Ik reken gewoon blindelings erop dat ze me wel helpen." Bij zijn verblijf hier in De Beyart werd hij zeer trouw geholpen door broeder Gerard van Geel die elke morgen, vanaf klokslag elf uur, met hem de emailberichten en post doornam. Door deze daad van broe-

derlijke hulp kon Lucianus de hem zo dierbare contacten met zijn familie en vrienden blijven onderhouden.

Je hoorde hem nauwelijks over zijn afnemende lichamelijke gezondheid klagen. Na een gesprek dat ik met hem had over zijn werk en zijn leven, vroeg ik hem tot slot langs mijn neus weg of hij het niet vervelend vond dat zijn lichaam hem in de steek begon te laten. Hij was even stil en toen begon hij – zeer tot mijn verbazing – te huilen. “Het valt helemaal niet mee. Ik heb alles gekund. Maar ik accepteer ook alles wat me overkomt, “ zei hij toen hij weer wat op adem was gekomen. Daarna was het weer stil. Hij herpakte zich en we vervolgden het gesprek. Ik, met diepe schroom en ontroering.

De laatste weken ging het plotseling slecht met hem. In een onmenselijk snelle vaart ging hij achteruit. Opgenomen in het Academisch Ziekenhuis Maastricht bleek dat hij ongeneeslijk ziek was. Op zijn verzoek werd hij op vrijdag 11 juli in de morgen naar huis teruggebracht. Na het ontvangen van de Ziekenzalving ging hij in de namiddag van ons heen.

Hij had gevraagd om op zijn rouwbrief de volgende zin te vermelden: “Moge de Heilige Bernadette mij tot voorspreekster zijn en mij geleiden naar het eeuwig Vaderland”. We geloven vast dat deze eenvoudige heilige zich zeer goed van haar taak heeft gekweten en dat Lucianus, onze goede Jacques, rust in de liefdevolle schoot van de Eeuwige. De weg is afgelegd. Zijn voetstappen van goedheid en vriendschap laat hij achter. Dat ons dit tot troost mag zijn én blijven.

1965. Lucianus op het Onderwijsbureau, vooraan rechts. Links van hem Gonzaga Hendriks, aan de overkant Guido Dorrestein en Majella Honselaar.

Rechts: 1963, bij een jubileumfeest.

Onder: Maastricht, 1964.

Lieve oom Jacques

Hanneke Tieleman

Vandaag is het een dag vol herinneringen.

Vroeger hebben Tom en ik bijna jaarlijks een logeerpartij bij u gehad in Schiedam, heerlijk was dat grote huis met vijver in de tuin en al die grote zolders waar we heerlijk konden spelen. Ook sleepte u ons overal mee naar toe, van uw vrienden en kennissen tot de Speedo rondvaart en de Euromast in Rotterdam. Niets was u teveel als wij het maar naar onze zin hadden en dat hadden we zeer zeker! Ons koosnaampje voor u in die tijd was oom Jakkie.

Leuke herinneringen hebben mijn eigen kinderen aan die keer dat we in Rotterdam bij u geweest zijn om te pottenbakken.

U wist altijd precies wanneer iedereen jarig was en we kregen dan ook altijd netjes op tijd een kaartje en later zelfs een e-mail. U ging wel mee met de moderne tijd.

Altijd vol belangstelling waar iedereen mee bezig was, hoe het met de kinderen ging en met de overige familieleden. Ook toen u steeds slechter kon zien had u geregeld dat de mails voor u werden getypt en aan u werden voorgelezen zodat u toch echt wel op de hoogte zou blijven.

Vorig jaar op de verjaardag van Peter en Truus heeft u gelukkig alle neven en nichten gezien en gesproken na een lange tijd, dat was een gezellige dag die ik me nog goed herinner. Ik had u nog zo veel willen vragen over de jeugd van u en mijn vader en moeder maar dat is er helaas niet meer van gekomen.

Niet iedereen van ons kan hier vandaag aanwezig zijn maar ik weet zeker dat ze in gedachten bij u zijn en dezelfde soort herinneringen koesteren als ik.

Veel liefs en een laatste groet van ons allen.

*Schiedam, 1977.
Guido Sukarman,
Wigbertus Noijen,
Lucianus Tieleman,
Francis Mubiratno,
Constantijn Knappe.*

*Boven: 1993, laatste
kerstdiner in Den Haag.
Lucianus kijkt in de
camera.*

*Rechts: 2013, Gerard
van Geel helpt Lucianus
met de email.*

Een goede raadgever

Br. Lucianus, die bij ons altijd Br. Jacques heette...

Thea Scholte

Er is mij gevraagd iets te vertellen over de rol die Br. Jacques bij ons en (ongetwijfeld) bij vele andere gezinnen heeft gespeeld.

In April 1976, bijna 40 jaar geleden dus, maakte de heer Tieleman een telefonische afspraak om door een fysiotherapeut in Schiedam voor zijn schouderklachten te worden behandeld. Zo ontmoette ik Br. Jacques voor de eerste keer, want ik werd zijn behandelaar. Zijn karakteristieke eigenschappen zoals het precies op tijd op de gemaakte afspraken komen en het gedisciplineerd thuis zijn oefeningen doen, kwamen direct naar boven, maar ook zijn tolerantie wanneer er onverhoopt iets in de afspraak niet goed was gegaan. Tijdens de behandelingen vertelde hij mij bevolgen over zijn leven en werkzaamheden binnen en buiten de congregatie, waardoor mijn nieuwsgierigheid over zijn leven binnen de congregatie werd gewekt. Br. Jacques nodigde mij toen uit om eens op de Warande in Schiedam, waar hij woonde, een kijkje te komen nemen. Ik was onder de indruk van het gebouw, de sfeer, de stilte en de eenvoud van zijn woonplek. Door de vele verhalen die wij met elkaar in toch betrekkelijke korte tijd uitwisselden, voelde ik mij al gauw met hem vertrouwd. Ik voelde een oprechte betrokkenheid. Het gemis van mijn vader die op jonge leeftijd is overleden, zal daar zeker een rol bij hebben gespeeld. Sinds die tijd heeft Br. Jacques van heel dichtbij mijn levensweg en die van mijn man en die van onze kinderen gevolgd en een groot deel van ons leven met vriendschap, raad en daad bijgestaan. Het vele geijfer en gepuzzel in verband met het zo zuinig mogelijk indienen

van o.a. onze belastingaangiften, was een ware uitdaging voor Br. Jacques en hij heeft ons daarmee een grote dienst bewezen.

Bij de aankoop van ons huis in Bleiswijk was hij een betrouwbare raadgever omtrent de beste mogelijkheden om een hypotheek te verkrijgen. Voordat wij overigens het definitieve koopcontract tekenden, had Br. Jacques al met behulp van zijn paranormale begaafdheid en een wichelroede beoordeeld of de locatie wel goed was. Dat bleek gelukkig het geval en we hebben tot op de dag van vandaag geen spijt van die aankoop gekregen. Ook bij ons huwelijksfeest in 1981 heeft Br. Jacques op ons uitdrukkelijk verzoek overigens, diverse indrukwekkende staaltjes van zijn paranormale kunnen gegeven!

Wij hebben drie kinderen gekregen en ook voor hen heeft hij van jongs-af-aan zeer veel betekend. Hij was als een plaatsvervangende opa waar zij dol op waren en hij paste regelmatig in zijn eentje op het drietal. Hij bezocht ons zeer regelmatig mede waardoor er ook een speciale band tussen hem en onze kinderen is ontstaan. De hartelijke omarming waarmee Br. Jacques bij ons thuis werd verwelkomt, gaf al aan hoe verbonden wij ons met elkaar voelden. De kinderen kregen altijd zijn aandacht, genoten van de spelletjes die hij graag met ze deed, de fietstochtjes die hij maakte langs de Rottemeren met een kind in het kinderzitje, zijn aanwezigheid en aanmoedigingen bij tenniswedstrijden en zijn luisterend oor voor al hun verhalen en wanneer ze iets op hun muziekinstrumenten voorspeelden. Ook op verjaarsfeestjes en op Sinterklaasavond was Br. Jacques met zijn mooie en vaak geestige gedichten aanwezig. Hij genoot van de huiselijke gezelligheid, de warme maaltijd, het glaasje wijn en de toetjes. Br. Jacques was een echte Bourgondiër die iedere keer weer

kon genieten van de lekkernijen die hem werden voorgeschoteld. Toen hij van het Westeinde in Den Haag naar het Marconi-plein in Rotterdam verhuisde, konden de kinderen hem gemakkelijk ook door de week opzoeken en was er altijd die welgemeende belangstelling en waren er zijn vele verhalen waar nooit een eind aan leken te komen. Natuurlijk vertelde Br. Jacques ons over de vele families waar hij altijd zo hartelijk en gastvrij werd ontvangen. De kinderen die ook altijd zo graag naar hem toekwamen wat hem vaak verbaasde, omdat hij er niets voor hoefde te doen. Het ging vanzelf, zo natuurlijk zei hij altijd. Het verbaasde hem telkens weer. Hij was dankbaar dat hij met zijn financiële deskundigheid de vrijheid heeft gekregen om zoveel mensen buiten de congregatie te kunnen helpen waardoor hij vele gezinnen en alleenstaanden tot grote steun is geweest. Voor zijn inzet kreeg hij warmte en gastvrijheid terug wat hem heel goed heeft gedaan.

Vorig jaar juli logeerde Br. Jacques bij ons in Bleiswijk, omdat hij graag nog een aantal gezinnen in Den Haag wilde ontmoeten. Opvallend was hoe zelfredzaam hij was met aan- en uitkleden en zich verzorgen in een toch voor hem vreemde slaapkamer en hoe goed hij mij wist te vertellen hoe ik moest rijden om hem bij de juiste voordeur af te zetten. Het was bewonderenswaardig hoe Br. Jacques met zijn beperkingen wist om te gaan. Eerst het gehoorverlies en het wennen aan zijn nieuwe hoorapparaat en vervolgens het steeds verder afnemen van zijn gezichtsvermogen, waardoor hij twee maal zijn rug ernstig bezeerde en daardoor een tijd uit roulatie was. Hij oefende ook nu met veel discipline om zo snel mogelijk weer te kunnen lopen. Hij was een doorzetter en niet gauw voor één gat te vangen. Toch voelde hij ook, ondanks dat hij een grote mate van zelfstandigheid had en een zeer alert brein, dat de tijd dichterbij kwam om naar Het Zorgcentrum De Beyart te moeten verhuizen, omdat hij binnen afzienbare tijd meer zorg nodig zou hebben. Afscheid nemen van een provincie waar hij vele goede herinneringen en kennissen had, deed hij met een bepaalde nuchterheid, maar het zal hem ook moeilijke momenten hebben bezorgd net zoals het verlies van zijn visus waardoor de mogelijkheden steeds meer beperkt werden en hij meer hulp van anderen nodig had.

De Beyart, 2012. Lucianus krijgt hulp van Alfred Fest. Naast hem Othmar La Rooij.

In juli 2012 was het zo ver dat Br. Jacques introk in De Beyart, waar hij vanaf het begin zeer dankbaar is geweest voor de liefdevolle zorg en betrokkenheid om hem te ondersteunen, zodat zijn contact met de buitenwereld nog mogelijk was. Hij kon zich ook altijd zo verheugen op de vele bezoeken van zijn kennissen overal uit het land. Het gaf hem blijdschap dat hij niet werd vergeten! Met zijn blindengeleidestok maakte hij al gauw zijn dagelijkse voettochtjes door het centrum van Maastricht om zijn conditie op peil te houden. Dankzij zijn ongelooflijk goede geheugen wist hij letterlijk bijna blindelings zijn weg te vinden.

Op vrijdag 9 mei, nu ruim 2 maanden geleden, trouwde Marijn onze oudste dochter met Marc en was Br. Jacques haar getuige. In het stadhuis van Utrecht hield hij voor hen en de vele andere genodigden een boeiende en zinnige toespraak die hij losjes uit de mouw schudde. Met een prachtig pak speciaal voor deze gelegenheid aangeschaft stond Br. Jacques fier en zonder steun voor het bruidspaar. Alle aanwezigen inclusief de Ambtenaar van de Burgerlijke stand waren onder de indruk en hadden veel waardering voor zijn mooie woorden. Hij heeft tot de receptie genoten van dit mooie feest, maar moest het bruidspaar op tijd verlaten omdat hij nog een lange terugreis voor de boeg had. Trek in eten had Br. Jacques niet... wat mij wel verbaasde.

Toen ik hem later belde, werd het mij al snel duidelijk dat Br. Jacques al een tijdje moe was en geen eetlust meer had. Het was bovendien te vermoeiend om bezoek te ontvangen. Inmiddels op vakantie in Frankrijk belden wij hem op en begrepen dat zijn gezondheid erg achteruit was gegaan. Wij besloten direct terug te gaan naar Nederland. De laatste 12 dagen waarin ik regelmatig bij hem was omdat ik in De Beyart mocht logeren, werd duidelijk hoeveel moeite het hem kostte om iets te eten en te drinken, maar hij heeft toch met al zijn kracht geprobeerd de vla en de vloeibare voeding tot zich te nemen, omdat hij graag wilde weten wat er precies aan de hand was en verder onderzoek in het Ziekenhuis daar uitsluitsel over zou kunnen geven. Pas na de uitslag van het onderzoek zou hij zich over kunnen geven. De uitslag bleek ongunstig.

Zijn geest bleef tot het laatste moment helder, waardoor hij wanneer hij de kracht had, mooie herinneringen zoals het kamperen met mede-broeders in Frankrijk met groot plezier vertelde. Het was voor hem bijzonder om dit met hen te hebben beleefd!

Op het moment dat hij de uitslag kreeg en hoorde wat er precies aan de hand was, kon hij zich zonder angst overgeven. Er was duidelijk berusting nadat hij Wilma met armbewegingen had duidelijk gemaakt dat de ziekenzalving moest worden geregeld! Het is bijzonder hoe helder Br. Jacques tot het allerlaatste moment is gebleven en de ziekenzalving heel bewust heeft kunnen meemaken en precies wist wie hem in deze moeilijke tijd van loslaten zo liefdevol omringden. Hij vertelde mij een paar dagen eerder met hoeveel dankbaarheid hij terugkeek op een zeer rijk leven, waarin hij kansen heeft gekregen om zijn talenten op zoveel verschillende plekken te hebben mogen gebruiken en de verbondenheid die hij met veel mensen heeft opgebouwd en waar hij veel van hield. Ik vroeg hem of hij daarboven over ons zou willen waken en hij antwoordde: "Dat was ik toch al van plan!"

Hij was dankbaar voor alle lieve zorgen waar hij al die tijd mee is omringd. Het vertrouwen dat hij in goede handen was, gaf hem rust.

Lieve, lieve Br. Jacques, wij zullen u heel erg missen, de vertrouw-

*Den Haag, 1973.
Overdracht scholen-
administratie.
Onderscheiden met
Pro Ecclesia.*

*Amersfoort 1982, Generaal
Kapittel. Lucianus, Thomas
Bänziger, Maarten Bouw.*

*Boven: 1994. Nijmegen.
Economaatsvergadering.*

*Links: Rotterdam, 2009. Vrij-
williger in het Erasmus MC.*

de telefoongesprekken, de bezoeken aan De Beyart, de voettochtjes door Maastricht en na afloop een welverdiende cappuccino met gebak. Wat kon u daar altijd zo van genieten! Wij danken u voor uw onvoorwaardelijke steun en liefde die u ons vele, vele jaren lang heeft gegeven.

Dank voor alles, rust zacht!

